

Domme vakgenoten geven Montier vleugels

Volgens beleggingsstrateeg James Montier nemen meeste beheerders zichzelf serieuzer dan hun klanten

Frits Conijn

Amsterdam

Voor het vijfde achtereenvolgende jaar is James Montier door zijn collega's uitgeroepen tot de beste beleggingsstrateeg ter wereld. Maar deze prijs matigt hem niet in zijn kritiek op zijn vakgenoten. Integendeel. 'De mensen in de financiële wereld zijn zo conservatief', zegt de 38-jarige beleggingsstrateeg van de Amerikaanse vermogensbeheerder van Grantham, Mayo & Van Otterloo (GMO) tijdens een bezoek aan Amsterdam. 'En, erger nog, ze nemen zichzelf serieuzer dan hun klanten.' 'Onbegrijpelijk', noemt Montier zijn uitverkiezing. 'Een vroegere collega heeft eens tegen mij gezegd dat ik carrière heb gemaakt door de domheid van mijn collega's te benoemen. Hij heeft gelijk. Ik snap niet dat ze toch aan mijn lippen blijven hangen. Waarschijnlijk vinden ze het aantrekkelijk dat ik geen blad voor mijn mond neem in een sector die toch vooral wordt geregeerd door angst.'

Montier werd geboren in het Britse graafschap Sussex. Zijn vader was fondsmanager en de jonge James mocht hem tijdens zijn vakanties vaak helpen. 'Ik maakte voor hem economische modellen en programmeerde computers. Een leuk bijbaantje, waardoor ik eigenlijk als vanzelf in het vak rolde.' Voordat Montier de overstap naar GMO maakte, werkte hij bij banken als Dresdner Kleinwort Wasserstein en bij Société Générale.

De carrière van Montier nam een grote vlucht nadat hij zich bekeerde tot de 'behavioral finance'. 'De economische wetenschap is vanwege het grote aantal veronderstellingen die zijn ingebouwd, eigenlijk onzinnig. Maar het gedrag van mensen valt te meten. Toen ik eenmaal op dat spoor zat, zag ik snel hoe groot de invloed van de psychologie is op het rendement.'

Montier noemt een voorbeeld uit het voetbal. 'Een doelman duikt bij een penalty vrijwel altijd naar links of rechts. Terwijl statistisch is aangetoond dat de kans dat hij de bal stopt, groter is als hij gewoon in het midden blijft staan. Maar het maakt zo'n oenige indruk als een keeper niks doet en de bal in het doel verdwijnt. Op dezelfde manier kunnen de meeste vermogensbeheerders moeilijk werkloos langs de zijlijn blijven staan, ook al zou dat beter zijn voor het resultaat.'

Een te groot zelfvertrouwen is volgens de strateeg een van de grootste valkuilen voor beleggers. Dat heeft hij zelf ook ondervonden. 'In 2003 had ik een prachtig computermodel gemaakt dat mij adviseerde aandelen te kopen. Maar eigenwijs als ik was, heb ik dat niet gedaan. Ik dacht dat ik beter was dan mijn eigen model.' Met als gevolg dat hij de rally die kort daarna op de aandelenmarkten begon, volledig miste. 'Ik kon dus weinig anders doen dan het hoofd deemoedig buigen.'

'Een te groot zelfvertrouwen is voor beleggers een van de grootste valkuilen.'

Foto: Peter Strelitski

Het was voor Montier een vernederende maar noodzakelijke ervaring. 'Die heeft mij geholpen de arrogantie van mijn jeugd overboord te zetten. Boetedoening maakt het mogelijk het verleden te verwerken en met een schoon gemoed verder te gaan.'

Tot verbazing van zijn publiek draagt Montier in Amsterdam een keurig pak met stropdas. 'Tijdens de voordrachten voor klanten kan ik het mij niet permitteren een spijkerbroek te dragen. Deze stropdas en dit overhemd heb ik met Kerstmis gekregen van mijn nieuwe collega's bij GMO. Zij konden niet geloven dat ik daadwerkelijk gebruikmaakte van die attributen. Dus is een foto die gisteren van mij is gemaakt opgestuurd naar het hoofdkantoor. Waarschijnlijk hebben ze zich daar een breuk gelachen.'

De gedaanteverwisseling betekent niet dat het eigenzinnige karakter van Montier is verdwenen. Zo weigert hij tot op de dag van vandaag analistenrapporten te lezen en is hij ook niet van plan bedrijven te bezoeken. 'Op die manier krijg ik geen nieuwe informatie. De analisten en bestuurders van ondernemingen vertellen alleen maar wat ik wil horen. Ik blijf liever op mijn kantoor om de balansen te bestuderen.' 'Net als mijn collega's bij GMO heb ik geen idee wat de beurs in de toekomst gaat doen', vervolgt Montier. 'In die zin ben ik een waardeloze investeerder en mis ik regelmatig hypes. Wel weet ik welke aandelen duur en welke goedkoop zijn. Naar mijn idee is beleggen vooral een kwestie van geduld. Op den duur zullen de koersen de werkelijke waarde van de bedrijven weerspiegelen.'

Ondanks alle kritiek blijft de financiële wereld Montier mateloos boeien. 'Die biedt mij een intellectuele uitdaging. Ik vind het heerlijk om na te denken over ingewikkelde vraagstukken, over wat werkt en wat niet en dan vervolgens mijn handelen bij te sturen. Elke dag ga ik nog steeds met veel plezier naar kantoor.'

Geld verdienen interesseert hem minder. 'Bezit went snel. Als de hond eenmaal zijn behoefte heeft gedaan op de achterbank van de nieuwe auto, is de lol van de aanschaf al weer deels verdwenen. Ervaringen zijn een veel betere bron van geluk. Die geven herinneringen waar ik mijn hele leven op kan terugkijken.'

Dus reist Montier op gezette tijden naar de een of andere tropische zee om met haaien te zwemmen. Dat is zijn uitlaatklep. 'Bovendien werkt mijn Blackberry niet onder water. Toch wel fijn dat ik voldoende geld heb om die vakanties te kunnen betalen.'